

5. marts 2018

Spørgsmål og svar vedr. sikkerhedscertificering af entreprenører:

Kravene til virksomheder, der på eget ansvar udfører kørsel på jernbanenettet, er reguleret i lovgivningen inden for jernbaneområdet bl.a. i jernbaneloven og tilknyttede bekendtgørelser. På Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens hjemmeside findes en samling af lovgivning på styrelsens område. Til sidst i dette dokument er oplistet væsentlig lovgivning med relevans for dette dokument, der er gældende på tidspunktet for udgivelsen af dokumentet. Listen er gældende pr. 5. marts 2018, og kan ikke forventes opdateret i dokumentet.

Nedenfor er angivet en række spørgsmål og svar, som Trafik, Bygge- og Boligstyrelsen har behandlet i forhold til sikkerhedscertificering af entreprenører.

Yderligere svar på spørgsmål kan findes på Trafik, Bygge- og Boligstyrelsens hjemmeside.

Spørgsmål	Svar
Generelle spørgsmål	
Hvilken kørsel kræver sikkerhedscertifikat?	Al kørsel på <i>egent ansvar</i> uden for sporspærringer kræver sikkerhedscertifikat. En virksomheds kørsel hen til det spærrede spor, hvor et givet entreprenørarbejde skal udføres, er at betragte som kørsel. Kørsel og arbejde alene i spærret spor er ikke omfattet af jernbaneloven, og kravene anført nedenfor gælder således ikke i disse tilfælde. Bemærk at ved kørsel i dette dokument forstås enhver bevægelse med jernbanekøretøjer (inkl. 2-vejskøretøjer).
Hvad dækker sikkerhedscertifikatet?	Sikkerhedscertifikatet gælder kun fremføring af køretøjer udenfor spærret spor. Der kræves ikke sikkerhedscertifikat for kørsel i sporspærring. Hvis en virksomhed ikke har sikkerhedscertifikat, skal dens køretøjer trækkes af en jernbanevirksomhed, der har sikkerhedscertifikat, hvis den skal have flyttet køretøjer/materiel udenfor spærret spor. Transport af køretøjer/maskiner mellem påsætningssted og sporspærring skal således foretages af en virksomhed med sikkerhedscertifikat. Entreprenørydelserne (vedligeholdelsesarbejdet mv) er ikke dækket af sikkerhedscertifikatet.
Kan virksomheden køre på andre virksomheders sikkerhedscertifikat?	Det er ikke muligt for en virksomhed at køre på en anden virksomheds sikkerhedscertifikat. Søsterselskaber kan ikke køre på søstervirksomhedens sikkerhedscertifikat. To virksomheder kan danne en koncern (en juridisk enhed med fælles CVR), hvor sikkerhedscertifikatet opnås af koncernen.

5. marts 2018

Hvilke regler gælder, hvis kørsel på jernbanenettet er hovedaktivitet?	Hvis kørsler på jernbanenettet skal være virksomhedens hovedaktivitet (den primære ydelse der udbydes), er der tale om jernbanevirksomhed i jernbanelovens forstand. En jernbanevirksomhed skal opnå a) tilladelse (licens) til at drive jernbanevirksomhed samt b) sikkerhedscertifikat
Hvilke regler gælder, hvis kørsel på jernbanenettet er biaktivitet?	Hvis kørslerne blot skal være en biaktivitet i forhold til de opgaver der løses for en anden virksomhed/organisation, skal virksomheden opnå et sikkerhedscertifikat samt have forsikring. Kravene til forsikring er de samme uanset om kørslerne udføres som hoved- eller biaktivitet.
Hvilke regler gælder for sikkerhedscertifikat for udenlandske virksomheder?	Udenlandske virksomheder, der har sikkerhedscertifikat del A i et andet EU land m.fl. kan søge om at få sikkerhedscertifikat del B i Danmark.
Hvilke strækninger skal der ansøges om sikkerhedscertifikat til?	Det er p.t. kun Banedanmark der stiller krav om at entreprenører, der skal arbejde for dem, skal have udstedt et sikkerhedscertifikat, hvis der i forbindelse med arbejdet udføres kørsel uden for sporspærringer. Hvis virksomheden har planer om at udføre arbejde for kommuner eller andre aktører, som ikke er infrastrukturforvaltere, og der i forbindelse med arbejdet skal køres uden for sporspærringer, skal virksomheden ansøge om sikkerhedscertifikat til relevante strækninger. Dette gælder både for Banedanmarks og andre infrastrukturforvalteres strækninger.
Hvad koster det at opnå sikkerhedscertifikat?	Der betales gebyr for de forbrugte timer hos Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen i forbindelse med sagsbehandling og tilsynsbesøg. Antallet af timer der er nødvendigt, afhænger i høj grad af kvaliteten af det materiale, som ansøger har udarbejdet. Men omkring 200 timer skal ansøger regne med som minimum. Timesatsen er kr. 800 i 2018.
Hvilke andre godkendelser skal opnås hos Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen inden virksomheden må køre på eget ansvar?	Lovgivningen stiller krav om at der opnås en række yderligere godkendelser hos Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Dette drejer sig om godkendelse af: • Køretøjer • Trafikale sikkerhedsregler • Uddannelser, kørelærere, instruktører m.fl. Vejledning findes på Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens hjemmeside.
Hvilken forsikring kræves?	Bestemmelserne om erstatning og forsikring i kapitel 10 i jernbaneloven gælder også for sikkerhedscertificerede entreprenørvirksomheder. Der stilles krav om forsikring, og et forsikringsbeløb af en vis størrelse. Forsikringsbeløbet reguleres hvert år. Forsikringsdokumentation skal indsendes til Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

5. marts 2018

Spørgsmål vedr. personer, der fremfører køretøjer	
Hvilke krav er der til personer, der fremfører køretøjer?	Al kørsel på jernbanenettet skal foretages af personer med lokomotivførerlicens (EU-licens) og tilhørende supplerende lokomotivførercertifikat. Det supplerende lokomotivførercertifikat skal være udstedt af den virksomhed, som står for den aktuelle kørsel. Kun virksomheder, der er i besiddelse af et gyldigt sikkerhedscertifikat, kan køre uden for sporspærringer. Hvis en lokomotivfører kører for flere virksomheder, skal vedkommende have et supplerende lokomotivførercertifikat fra samtlige virksomheder, som vedkommende kører for. Derudover er der krav om en gyldig helbredsgodkendelse.
Hvordan kan rangerleder anvendes?	Rangering foregår efter infrastrukturforvalterens regler. Rangerleder kan anvendes uden for sporspærringer, sammen med en lokomotivfører (person med lokomotivførerlicens og tilhørende supplerende lokomotivførercertifikat), hvis lokomotivføreren ikke har mulighed for at se fremad i kørselsretningen. Virksomheden som rangerer har ansvaret for uddannelse af de rangerledere, der arbejder for dem, også indlejede rangerledere. Virksomheden skal være i besiddelse af et gyldigt sikkerhedscertifikat.
Hvilke krav er der til rangerledere?	Rangerledere skal leve op til de krav virksomhederne stiller, og have kendskab til de relevante dele af virksomhedernes sikkerhedsledelsessystemer for alle de virksomheder, de arbejder for. Rangerleder er en sikkerhedsklassificeret funktion, hvor der kræves helbredsgodkendelse, og uddannelser skal være godkendt af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.
Hvordan er reglerne for anvendelse af lods?	En lokomotivfører med infrastrukturkendskab og supplerende lokomotivførercertifikat fra virksomheden, kan anvendes som lods ved kørsel med køretøjer, herunder specialkøretøjer, uden for sporspærring, hvor det ikke er muligt at skaffe lokomotivførere med både infrastrukturkendskab til den pågældende strækning og litrakendskab til det pågældende køretøj. Lokomotivføreren med litrakendskab skal have lokomotivførerlicens (EU-licens) og supplerende lokomotivførercertifikat med den pågældende litra. Lokomotivføreren med infrastrukturkendskab skal have lokomotivførerlicens (EU-licens) og supplerende lokomotivførercertifikat med den pågældende strækning. Lokomotivføreren med litrakendskab fremfører således køretøjet, mens lokomotivføreren med infrastrukturkendskab fungerer som lods på strækningen.

5. marts 2018

Kan man indleje lokomotivførere?	Virksomheder med sikkerhedscertifikat kan indleje lokomotivførere (uden køretøj) fra andre virksomheder. Virksomheden, som indlejer lokomotivførere, skal udstede supplerende lokomotivførercertifikat til de lokomotivførere, den indlejer. Virksomheder med sikkerhedscertifikat har ansvaret for, at de lokomotivførere, der kører for dem, opfylder kravene i lovgivningen (helbred, uddannelser m.v.), og at de kender til de relevante dele af virksomhedens sikkerhedsledelsessystem.
Spørgsmål vedr. uddannelse af lokomotivførere	
Hvilke krav er der til godkendelse af virksomhedens uddannelsesaktiviteter for lokomotivførere?	For at kunne uddanne lokomotivførere, skal virksomhedens uddannelsesaktiviteter for lokomotivførere være godkendt af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Godkendelse af uddannelsesaktiviteterne kan ske som en del af sikkerhedscertificeringen. For at kunne uddanne lokomotivførere, skal uddannelserne, uddannelsesplanerne, kørelærere og faglærers uddannelser godkendes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Desuden skal underviserne (kørelærere og faglærere) være godkendt af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen. Uddannelse kan også købes hos et godkendt uddannelsescenter. Banedanmark fortsætter med at udbyde uddannelser, og derfor vil entreprenørerne kunne købe sig til uddannelse hos Banedanmark. Dette vil dog ikke gælde uddannelse til den enkelte litra. Vær også opmærksom på evt. andre uddannelser, der kræves af infrastrukturforvalterne.
Spørgsmål vedr. køretøjer	
Hvilke køretøjer må virksomheden køre med?	En virksomhed med eget sikkerhedscertifikat må principielt køre med et hvilket som helst køretøj, både egne og indlejede. Men virksomheden har ansvaret for – og skal kunne dokumentere – at køretøjet er godkendt (har ibrugtagningstilladelse) til infrastrukturen og er kompatibel med denne. Derudover skal virksomheden sikre sig, at køretøjet er vedligeholdt. Vedligeholdelse kan foretages af virksomheden selv eller af underleverandører. Virksomheden skal altid kunne dokumentere, at vedligeholdelse iht. forskrifterne er planlagt og gennemføres efter plan.
Hvilke krav er der til køretøjer (egne og indlejede)?	Køretøjer, der kører uden for spærret spor skal leve op til kravene i lovgivningen, og bl.a. have ibrugtagningstilladelse (IBT). Virksomheden, der kører med køretøjet, har ansvaret for at dokumentere, at køretøjet er kompatibelt med de strækninger/den infrastruktur, hvor det benyttes (såkaldt rutekompatibilitet).

5. marts 2018

	Virksomheden, der kører med køretøjet, skal kunne dokumentere, at vedligeholdelse af køretøjerne er planlagt og gennemføres efter plan. Der er dog en undtagelse til kravet om ibrugtagningstilladelse (IBT): Undtaget fra kravet om ibrugtagningstilladelse er køretøjer, der fremføres med en hastighed på under 20 kilometer i timen, og som ikke benyttes til passagerbefordring, og som: 1) anvendes i afspærret spor, 2) bugseres, eller 3) rangeres direkte fra påsætningssted til et afspærret spor. (Bemærk dog, at køretøjet stadig skal fremføres af fører med lokomotivførerlicens og supplerende lokomotivførercertifikat til strækningen og køretøjet).
Hvilke regler gælder for kørsel med indlejede køretøjer?	En virksomhed med sikkerhedscertifikat må gerne leje og køre med køretøjer fra andre virksomheder med eller uden sikkerhedscertifikat, men de generelle krav til køretøjer skal overholdes. Der må dog generelt ikke lejes køretøj og fører fra samme virksomhed.
Hvordan kan kørsel med specialmaskiner fra udlandet foregå?	Indlejes specialmaskiner fra udlandet, kan føreren lejes ind sammen med maskinen. I dette tilfælde anses føreren med kendskab til maskinen (litrakendskab) som "en del af maskinen". Det vil således være tilstrækkeligt, at føreren har supplerende lokomotivførercertifikat fra virksomheden, som udlejer maskinen, mens en lokomotivfører med strækningkendskab fra virksomheden med sikkerhedscertifikat skal agere lods. De øvrige krav omkring køretøjet og kørsel gælder også for disse specialmaskiner.
Kan fører og køretøj indlejes sammen?	Indlejer en virksomhed med sikkerhedscertifikat køretøj sammen med lokomotivfører fra en anden virksomhed (udlejer), er det udlejer, der har sikkerhedsansvaret. Det er således et krav at den udlejende virksomhed har eget sikkerhedscertifikat, og kørslen vil foregå på denne udlejers sikkerhedscertifikat.
Spørgsmål vedr. adgang til infrastruktur og regelværk mv.	
Hvilke regelværker skal virksomheden have adgang til?	Virksomheden skal være opmærksom på, at den skal have adgang til gældende og opdaterede regelværker fra alle de infrastrukturforvaltere, hvor den planlægger at foretage kørsel uden for spærret spor, og som virksomheden søger sikkerhedscertifikat til.
Hvilke regelværker skal virksomheden have godkendt?	Hvis de gældende trafikale regelværker for infrastrukturforvalteren (fx SR, OR, SIN, SSB'er, TKR mv.) er fuldt ud dækkende for den kørsel der skal foretages, behøver virksomheden ikke få godkendt yderligere trafikale sikkerhedsregler.

5. marts 2018

	Hvis virksomheden har køretøjer eller foretager aktiviteter, som ikke er fuldt ud dækket af infrastrukturforvalterens trafikale sikkerhedsregler, så skal disse trafikale sikkerhedsregler udarbejdes af virksomheden og godkendes af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.
Hvordan opnås adgang til infrastrukturen?	Virksomheden skal være opmærksom på, at opnåelse af sikkerhedscertifikat ikke giver lov til at køre på jernbanen uden særskilt tilladelse fra de enkelte infrastrukturforvaltere. Virksomheden skal følge den enkelte infrastrukturforvalters regler og anvisninger for at få tilladelse til at foretage kørsel.

5. marts 2018

Liste over væsentlig lovgivning med relevans for sikkerhedscertificering:

- Jernbaneloven, lov nr. 686 af 27. maj 2015, som senest ændret ved lov nr. 1558 af 19. december 2017 om ændring af jernbaneloven.
- Bekendtgørelse nr. 147 af 30. januar 2017 om sikkerhedsgodkendelse og sikkerhedscertifikat på jernbaneområdet, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1662 af 19. december 2017 om ændring af bekendtgørelse om sikkerhedsgodkendelse og sikkerhedscertifikat på jernbaneområdet.
- Bekendtgørelse nr. 1213 af 20. november 2017 om godkendelse til uddannelse af lokomotivførere.
- Bekendtgørelse nr. 1461 af 15. december 2009 om ansvarsforsikring for jernbanevirksomheder og jernbane-infrastrukturforvaltere, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 1359 af 2. december 2010 om ændring af bekendtgørelse om ansvarsforsikring for jernbanevirksomheder og jernbane-infrastrukturforvaltere.
- Bekendtgørelse nr. 1212 af 20. november 2017 om certificering af lokomotivførere.
- Bekendtgørelse nr. 1359 af 22. november 2016 om helbreds- og kompetencekrav til visse sikkerhedsklassificerede funktioner på jernbaneområdet.
- Bekendtgørelse nr. 1245 af 10. november 2015 om tildeling af jernbaneinfrastrukturkapacitet (kanaler) m.v.
- Bekendtgørelse nr. 854 af 7. juli 2015 om tilladelse til at drive jernbanevirksomhed
- Bekendtgørelse 653 af 8. maj 2015 om godkendelse af køretøjer på jernbaneområdet, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 859 af 7. juli 2015 om ændring af bekendtgørelse om godkendelse af køretøjer på jernbaneområdet.